

Algebra
Syksy 2009
Harjoitus 13 (vko 49)

1. Lemmassa 10.20 määriteltiin alkion a virittämä ideaali (merkitään (a)), jota kutsutaan myös pääideaaliksi. Etsi kaikki pääideaalit renkaissa
  - a) $\mathbb{Z}_5$,
  - b) $\mathbb{Z}_{12}$.
2. Olkoon $I = \{0, 5\}$. Näytä, että I on renkaan $\mathbb{Z}_{10}$ ideaali. Muodosta tekijärenkas $\mathbb{Z}_{10}/I$ ja sen laskutaulukot. Onko tekijärenkas kokonaisalue tai kunta? Onko ideaali siis maksimaalinen?
3.
  - a) Etsi kaikki maksimaaliset ideaalit renkaassa $\mathbb{Z}_6$.
  - b) Näytä, että renkaalla $\mathbb{Z}_8$ on täsmälleen yksi maksimaalinen ideaali.
4. Ovatko seuraavat väitteet oikein vai väärin? Perustele lyhyesti tai etsi vastaesimerkki.
  - a) $(\{0_R\}, +, \cdot)$ on renkaan $(R, +, \cdot)$ ideaali.
  - b) Jokainen renkaan R ideaali on renkaan R alirengas.
  - c) Jokainen renkaan R alirengas on myös renkaan R ideaali.
  - d) $(\{0, 4, 8\}, +, \cdot)$ on renkaan $\mathbb{Z}_{12}$ maksimaalinen ideaali.
  - e) Olkoon R ykkösellinen rengas ja I sen ideaali. Tällöin $1_{R/I} = 1_R$.

5. Olkoon

$$K := \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R} \right\}$$

ja $f : K \rightarrow \mathbb{C}$,

$$f \left[\begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \right] = a + bi.$$

Osoita, että f on rengashomomorfismi $K \rightarrow \mathbb{C}$.

6. Olkoon $(R, +, \cdot)$ rengas ja $f : R \rightarrow R$ rengashomomorfismi. Olkoon

$$A = \{a \in R \mid f(a) = a\}.$$

Näytä, että $(A, +, \cdot)$ on renkaan $(R, +, \cdot)$ alirengas.

7. Tutki onko kuvaus $f : \mathbb{Z} \rightarrow 2\mathbb{Z}$, $f(a) = 2a$ rengasisomorfismi renkaalta $\mathbb{Z}$ renkaalle $2\mathbb{Z}$.